

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 24.11.2021
Published /Yayınlanma 31.12.2021
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Abdullah, A. (2021). Covid-19 döneminde Rusya işgücü piyasasında istihdamın durumu. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(78), 3361-3368.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2881>

Dr. Öğr.Üyesi Akif ABDULLAH

<https://orcid.org/0000-0001-8750-3783>

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Emirdağ Meslek Yüksekokulu, Afyonkarahisar / TÜRKİYE

COVID-19 DÖNEMİNDE RUSYA İŞGÜCÜ PİYASASINDA İSTİHDAMIN DURUMU

EMPLOYMENT STATUS IN THE RUSSIA LABOR MARKET DURING THE COVID-19 PERIOD

Issue/Sayı: 78

Volume/Cilt: 8

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

ÖZET

COVID-19 pandemisinin yayılmasının neden olduğu ekonomik kriz, hükümetlerin çok sayıda projeler için ayırmış oldukları finansmanları askıya almalarına neden olmuştur. Bu durum ekonomide kısa ve uzun vadede ciddi, olumsuz sonuçlar doğurmuştur. İşgücü piyasasındaki değişiklikleri de yansıtan bu çalışma hükümetin almış olduğu önlemlerle ilgili bazı sonuçlar sunulmuştur.

Araştırmada öncelikle pandemi döneminde kısıtlayıcı önlemlerin etkisi altında Rusya işgücü piyasasında ve istihdam durumunda meydana gelen değişiklikler incelenmiştir. Pandeminin ekonomide nüfusun istihdamının gelişiminin ve Rusya işgücü piyasasının özellikleri kapsamında istatistikî verilerle genel durum analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rusya, COVID-19, İşgücü Piyasası, İstihdam, İşgücü.

ABSTRACT

The economic crisis caused by the spread of the COVID-19 pandemic has caused governments to suspend funding for numerous projects. This situation had serious and negative consequences on the economy in the short and long term. This study, which also reflects the changes in the labor market, presents some results about the measures taken by the government.

In the research, first of all, the changes in the Russian labor market and employment status under the influence of restrictive measures during the pandemic period were examined. The general situation was analyzed with statistical data within the scope of the development of the employment of the population in the economy of the pandemic and the characteristics of the Russian labor market.

Keywords: Russia, COVID-19, Labor Market, Employment, Labor Force.

1. GİRİŞ

Küresel koronavirüs COVID-19 pandemisinin neden olacağı ekonomik zararı kesin olarak söylemek mümkün olmasa da küresel ekonomiye ve 100 milyondan fazla kişiye ciddi olumsuz etkileri olacağı açıktır. 2020 baharında, en gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerin bir bölümünün özelliği olan “yeni normallik” olarak tanımlanan ekonomide, geçmişte büyümenin devam ettiği ancak oranlarının düşük olduğu durum devam etmiştir. Petrol ve diğer enerji kaynakları için dünya fiyatlarında keskin ve önemli bir düşüşün yanı sıra ihracat hacimlerindeki düşüşle birlikte sert karantina önlemleri, toplam talepte önemli bir düşüş için koşullar yaratmıştır.

Düşük ticari faaliyet sermaye girişlerinin ve emek hareketlerinin zayıflamasına yol açtığından, pandemi üretkenlik artışı ve üretici güçlerin potansiyelini olumsuz yönde etkilemiştir. Göç, nüfusun kötüleşen sağlığı, geçim araçlarının eksikliği ekonomiyi daha da olumsuz etkilemiştir. 2021 yılının ilk çeyreği ve 2020 yılının ortasından bu yana neredeyse tüm emtialarda büyüme ve fiyat artışları görülmüştür. Rusya'nın enerji ihracatı için en önemli şey ise petrol fiyatlarındaki artıştır. Çünkü ülke ekonomisindeki gelir kaynaklarının büyük bir kısmı petrol gelirlerinden oluşmaktadır.

Rusya Merkez Bankası tarafından yürütülen sektörel finansal akışların izlenmesine ilişkin verilerle hızlı bir şekilde değerlendirildiğinde 2020 yılı mayıs ayından itibaren, mikro ve küçük işletmelerden en büyük şirketlere kadar Rus ekonomisinin hemen hemen tüm sektörleri ve alanları, değişen derecelerde de olsa kayıplara uğramaya başlamıştır. Örneğin, Rusya Federasyonu Ekonomik Kalkınma Bakanlığına göre 2020 yılı mayıs ayında inşaat işlerinin hacmi %3,1 azalırken, sanayi üretimindeki genel düşüş ise %9,6 olmuştur. Böylece ekonomi beklenmedik bir şekilde derin döngüsel olmayan sistemik durgunluk aşamasına girmiştir.

2019-2020 döneminde Rusya'daki ortalama reel ücretler %1,7 artmış, ancak ekonomik faaliyet türleri arasındaki önemli farklılıkları oluşturmuştur. En fazla istihdam kaybı yaşayan sektörler, reel ücretlerde de en büyük kaybı yaşamıştır. Gerçek ücretler tarım, telekomünikasyon ve sağlıkta artmış, ancak konaklama, inşaat, kültür, spor, eğlence ve ticarete ise düşmüştür.

Rusya'da yaşları 29-35 arasında olan gençler hayatlarında ikinci kez küresel bir ekonomik krizle karşı karşıya kalmışlardır. İlk 2008-2009 yılı krizi finansal sistem ve kurumların işlev bozukluklarından kaynaklanmış, bu dönem gençlerin ergenlik ve öğrencilik dönemine düştüğü için onları daha az etkilemiştir. Koronavirüs pandemisinin neden olduğu krizin ise özellikle genç istihdamı, geliri ve beklentileri üzerinde çok daha büyük bir etkisi olmuştur. Önceki krizin yol açtığı zorluklarla baş edemeyen çoğu ülke, gençleri ilgilendiren birçok alanda fonları yeniden kesmek ve planlanan girişimleri uygulamaktan vazgeçmek zorunda kalmışlardır.

2. İŞGÜCÜ PİYASASINDA İSTİHDAM

Rusya'da istihdamın hem yüksek ekonomik büyüme oranlarına hem de makroekonomik şoklara zayıf bir şekilde duyarlı olduğuna inanılmaktadır. Örneğin, işsizlikte kritik bir artışın olmadığı 2008–2009 ve 2014–2015 yılları hatırlanabilir. Ama bu duyarlılığın “zayıflığı” (GSYİH endeksinin yükselmesi ya da düşmesi, işsizlik endeksinin yükselmesi ya da düşmesi ile orantılı değil) onun (işsizliğin) yokluğu anlamına gelmemektedir. Rus işgücü piyasası, genel ekonomik dinamiklerdeki değişikliklere hızlı tepki vermiş olup, 2017-2019 yıllarında ekonomik büyüme oranları düşük olmasına rağmen, işgücü piyasasının istikrarı için koşullar oluşturulmuş ve ana göstergelerinin hareketi genellikle öngörülebilmiştir (bkz. Tablo 1) (Bandarenko, 2020: 65).

Tablo 1: 2017'den 2020'nin 1. Çeyreğine kadar olan dönemde GSYİH büyüme oranlarının dinamikleri ve Rus işgücü piyasasının temel göstergeleri.

	2017	2018	2019	2020 (1.Çey)
GSYİH büyüme oranları (sabit fiyatlarla,	101,6	102,3	101,3	101,6
İşsizlik oranı %	5,2	4,8	4,6	4,6
Kayıtlı işsizlik oranı, %	1,0	0,9	0,9	1,0
İşgücüne katılma oranı, %	62,8	62,8	62,3	61,9
İstihdam oranı, %	59,5	59,8	59,4	59,0

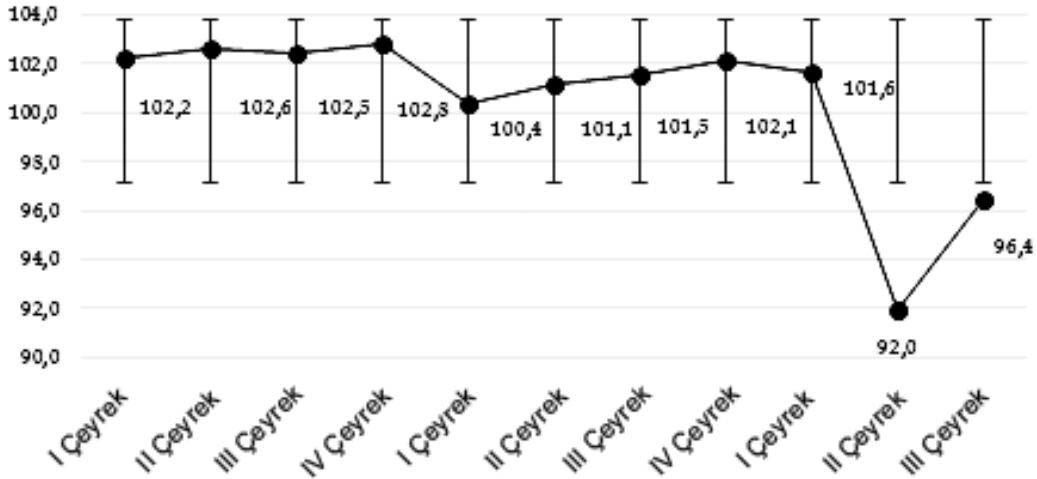
Kaynak: URL12

Tabii ki Rusya pazarının yapısının son derece heterojen-çok katmanlı olduğunu hesaba katmak da önemlidir. Belirgin bölgesel ve ulusal özelliklere sahip olan bölümleri, yapıları, sektörleri ve alanları, bir boşluk oluşturmakta, ancak karmaşık bir şekilde yapılandırılmış, mozaik bir birlik şeklinde gözükmektedir. Göreceli ekonomik ve sosyal istikrar koşullarında, bu boşlukları giderme süreci devam etmektedir. Örneğin, 2010 yılından 2019 yılına kadar olan dönemde işsizliğin ekonomik faaliyet ve istihdam göstergelerindeki farklılıkların genel düzeyi azalmıştır. Ama bu süreç çok düşük bir hızda ilerlemiştir (URL4)

İşsizliğin yine de hafifçe yüzde 0,4 puan arttığı 2015 yılından sonra gözlemlenen Rusya işgücü piyasasının genel olarak olumlu dinamikleri değil, aynı zamanda en önemlisi, önemli bir özelliği hipertrofik kalmaya devam eden yapısal ve kurumsal modeli piyasanın her türlü teste hazır olduğunu ve daha önce olduğu gibi, devletin gerçekten istihdamı korumaya ve işsizleri desteklemek için gerekli mali kaynakları artırmaya yatırım yapması gerekmeyeceğini ortaya koymuştur. Ancak 2020 yılında (Covid-

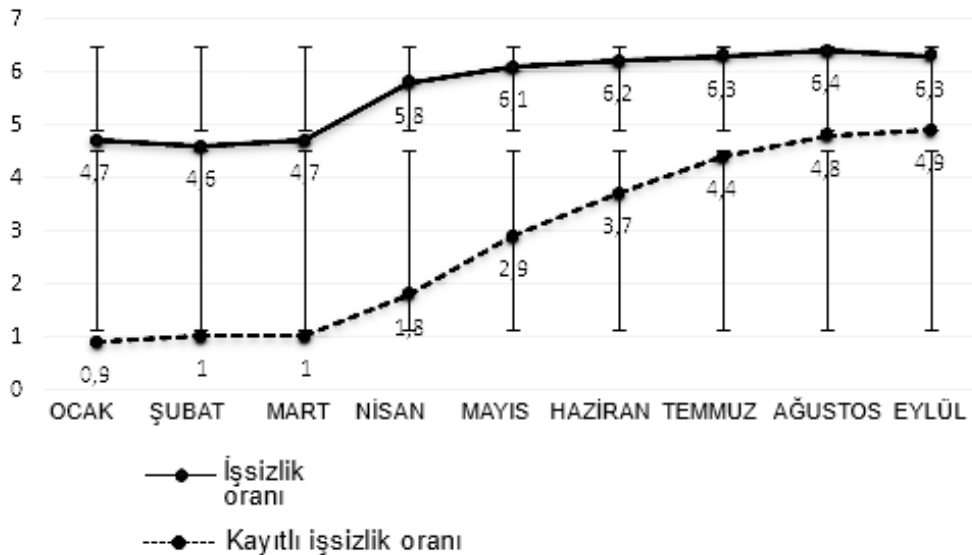
19 krizi) olayların gelişimi öyle bir yol aldı ki, esas olarak Rus işgücü piyasasının uyarlanabilir yeteneklerini oluşturan geleneksel kayıt dışı kurumların istikrarını sağlamak için yetersiz olduğu ortaya çıkmış ve devletten istihdamı destekleme sesleri yükselmiştir (URL 1).

Önceki krizlere kıyasla ekonomik aktivitelerdeki gerileme çok hızlı gerçekleşmiştir. 2020 yılının ilk çeyreğinde GSYİH'nın fiziksel hacminin endeksi %101,6 (2019 seviyesini aşan 1,4 puanlık artışla), ikinci çeyrekte (2020 yılı) ise %92'ye düşmüştür (bkz. Şekil 1). İşgücü piyasasındaki durum da keskin bir şekilde kötüleşmiştir. Sadece bir ayda ekonomide istihdam edilen kişi sayısı 1,2 milyon kişi azalmış, istihdam oranı- 1,0 puan azalarak, işsiz sayısı da 800 bin kişi artmıştır. İş gücü sayısı bir anda 400 bin kişi azalmıştır. Buna göre, nüfusun işgücüne katılım düzeyi (nüfusun ekonomik faaliyeti) de 0,3 puan düşmüştür. (Şekil 1). (Maglinova, 2020: 158).

Şekil 1. 2018–2020 yıllarında çeyreklere göre gayri safi yurtiçi hasıla fiziki hacim endeksleri, **Kaynak:** URL 4

2020 yılı mart ayında, işe alım ajansları işverenler tarafından sunulan açık pozisyonlarda bir azalma kaydetmeye başladı ve nisan ayında bu azalma hız kazanmaya başlamıştır. HeadHunter'a göre, Rusya'da bir bütün olarak boş kontenjan sayısı şubat ayına göre Nisan'da nisanda %3, mayısta %26, Moskova'da ise düşüş sırasıyla %39 ve %57 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı nisan ayında mart ayına göre işsizlik oranı 1,1 puan artarak %5,8 olmuştur. Mayıs ve haziran aylarında işsizlikte artış devam etmiştir (bkz. Şekil 2). (Andrianova, 2020: 1).

Şekil 2: İşsizlik oranı (Uluslararası Çalışma Örgütü: ILO) ve kayıtlı işsizlik oranı (2020 yılı ocak-eylül dönemi), **Kaynak:** URL 13

2020 yılı nisan ve mayıs aylarında ekonomide bu kadar önemli ve keskin bir düşüş yaşanırken, işsizlik oranlarının neden kritik bir şekilde artmadığına dair doğrulanmış bir cevap vermek şu ana kadar pek mümkün değil. Gerçekten de işsizliğin en azından iki katına çıkacağına ilişkin birçok tahmin gerçekleşmemiş, doğası gereği bu durum alarm verici olmamıştır. Belki de bu yılın ilkbaharında, resmi

istatistiklerin basitçe hesaba katamayacağı türden işsizlik biçimleriyle mi karşılaşmıştır? Ancak piyasadaki fiili durumun tehdit edici hale gelmesi ve yüz binlerce insanın uygun iş eksikliği ile karşı karşıya kalması gerçeği ortaya çıkmış ve bu, istihdam çağrılarının büyümesinde bu yılki olayların benzersizliğini ortaya koymuştur. Yalnızca mart ayından mayıs ayına kadar, kaydedilen işsizlik oranı neredeyse üç katına çıkmıştır. ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) kriterlerine göre belirlenen işsizlik oranı ile istihdam servisinin verilerine göre elde edilen gösterge arasındaki fark, tüm Sovyet sonrası dönemde ilk kez bu ölçekte gerçekleşen bir durum olmuştur. Bu durum sayesinde (Covid-19) 2020 yılı baharında piyasada oldukça önemli yapısal değişiklikler meydana gelmiştir (Battista, 2020: 3).

Her şeyden önce, ekonomik faaliyet türüne göre istihdamın yapısına dikkat edelim. Buradaki dinamiklerin çok yönlü olduğu ortaya çıkmıştır. Ana darbe hizmet sektörünün pazar segmentinde olmuştur. 2020 yılının II çeyreği için ortalama sayı 2019 yılı II çeyreğine göre ticaret, yemek, araç tamiri ve otelcilik sektörlerinde istihdam edilen kişi sayısı 652.8 bin kişi azalmıştır. Aynı dönemde inşaat 570 binden fazla, imalatta ise 432 binden fazla kişi işini kaybetmiştir. Ancak istihdamın mutlak anlamda gözle görülür şekilde arttığı faaliyet türleri de olmuştur. Bu öncelikle mesleki, bilimsel, teknik ve idari faaliyetler alanında büyüme 281,2 bin kişi, kamu yönetimi, askeri güvenlik ve sosyal güvenlik alanında 199,1 bin kişi, finans, sigorta ve gayrimenkul sektörlerindeki faaliyetler alanında ise 119,6 bin kişi ile gerçekleşmiştir. İstihdam edilenlerin payı açısından, inşaat sektörü yılın en büyük zararını yaşamıştır (URL 3)

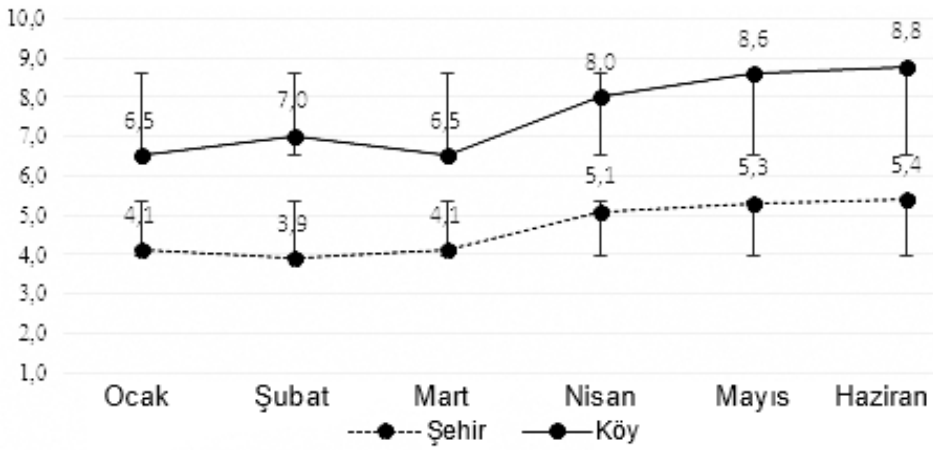
2019 yılının ikinci çeyreğinde istihdam edilenlerin payının zirvede olduğu ve ardından düşmeye başladığı unutulmamalıdır. Hizmet sektörünün pazar segmentinde istihdam edilenlerin payına gelince, 2020 yılının ikinci çeyreğinde, diğer ekonomik faaliyet türlerine kıyasla bu yılın bir önceki çeyreğine göre en önemli düşüş gerçekleşmiştir. Ancak 2020 yılına kadar işsizlik, ekonomik aktivite ve istihdam oranlarındaki bu farklılıklarda kademeli bir düşüş istikrarlı bir eğilim olmuştur. İşsizlikte en hızlı düşüş, işgücü piyasalarındaki durumun en gergin olduğu bölgelerde olmuştur. Bunlar öncelikle İnguşetya ve Tyva Cumhuriyetleri ile Çeçen Cumhuriyeti'dir. Ancak ikinci çeyrekte bölgesel dinamikler değişmiştir. 2020 yılının ilk çeyreğine göre işsizlikteki artış çoğu Rusya Bölgesi'nde meydana gelmiştir. Yalnızca Astrakhan Bölgesi'nde - yüzde 0,3 puan, Smolensk Bölgesi'nde - 0,6, Yahudi Özerk Bölgesi - 0,7 ve Altay Bölgesi'nde - yüzde 1,2 oranında istatistiksel olarak anlamlı bir düşüş kaydedilmiştir. Önceki krizlerden farklı olarak çoğu bölgede işsizlikte genel bir artışla birlikte; 2020 yılının 2. çeyreğinde en önemli artış, özellikle İnguşetya, Tuva, Kuzey Osetya, Dağıstan, Kabardey-Balkar cumhuriyetlerinde olmuştur. Bu dinamikler, on yıldır istatistiklere kaydedilmeyen işsizlik oranındaki bölgesel farklılıkların artmasına neden olmuştur. Standart sapma 3.52'den (1. ve 2. Çeyrekte) 4.23'e yükselmiş ve maksimum-minimum değerler arasındaki fark da sırasıyla 25.1'den 28.1'e çıkmıştır (bkz. Tablo 2). (URL 4)

Tablo 2: 2020 yılının 1. ve 2. çeyreğinde işsizlik oranlarındaki bölgesel farklılıklar

		Dağılım	Fark	Minimum	Maksimum
2020 1.çeyrek	3,52	12,4	25,1	1,2	26,3
2020 II çeyrek	4,23	17,9	28,1	2,0	30,1

Kaynak: URL 13

Kırsal nüfus arasındaki işsizlikteki bölgesel farklılıklar geleneksel olarak kentsel nüfustan daha önemli olmuştur. Şehirlerde, işsizlik oranları ortalamanın etrafında daha güçlü bir şekilde kümelenmiştir. 2019 yılında standart sapma burada 2,86 iken kırsalda 4,15 olmuştur. Daha önce şehirlerde azalan bu farklılıklar 2010 yılının ikinci çeyreğinde artmıştır. Nisan ayından itibaren kırsal nüfus içinde istihdam edilenlerin sayısı azalmaya başlamış ve buna bağlı olarak işsiz sayısı da artmıştır. 2020 yılı haziran ayında kırsal alandan bir önceki yıla göre 379 bin daha fazla işsiz olmuştur. 2020 yılı nisan-haziran ayı kırsal kesimde yaşayanlar arasındaki işsizlik oranı, tarımın pandemiden en az etkilenenlerden biri olmasına rağmen, kent sakinlerinden biraz daha hızlı artmıştır (bkz. Şekil 3). (URL 5)

Şekil 3: 2020 yılının 2. yarısında işgücü piyasası dinamikleri: başlangıç, iyileşme veya durgunlu,
Kaynak: URL 13

Haziran ayında (2020 yılı) başlayan kısıtlayıcı tedbirlerin gevşetilmesinin ardından ekonomik yavaşlamanın hızı da düşmüş ve önümüzdeki aylarda ekonominin toparlanmaya başlayacağına dair umutlar oluşmuştur. Bir önceki döneme göre hesaplanan bazı temel ekonomik göstergeler pozitif eğilimler göstermiştir. Örneğin, Rosstat'a (Rusya İstatistik Kurumu) göre 2020 yılı temmuz ayında mevsimsel ve takvim faktörlerinin hariç tutulduğu sanayi üretim endeksi, haziran ayına kıyasla %100.5'e ulaşmış ve yaklaşık olarak aynı zayıf pozitif seviyede 2020 yılı kasım ayına kadar kalmıştır. Özetlenen büyümenin toparlanma olduğunu hesaba katarsak- ekonomi kayıpları geri kazanmaya yeni başlamıştır. Aynı zamanda, önceki yılın ilgili dönemlerindeki göstergeler negatif bölgede kalmıştır. Aynı sanayi üretim endeksi 2020 yılı temmuz, 2019 yılı temmuz ayına göre %8 daha düşük olmuştur (URL 7)

İşsizlik artış oranı 2020 yılı haziran ayında düşmeye başlayınca, işgücü piyasası ekonomik toparlanmanın ilk belirtilerine hızla yanıt vermiştir. Ancak işsizlikte veya işgücünün yetersiz kullanımında bir düşüş olmamıştır. Temmuz ayında ise işsiz sayısı 4,7 milyon kişiye ulaşmıştır (% 6,3 bkz. Şekil 2). Ekim ayı (2020) verileri ve kasım ayı (2020) ilk tahminleri dikkate alındığında, yıllık işsizliğin % 5,7-5,8, 2020 yılının II-IV çeyrekleri için ise % 6,2-6,4 düzeyinde olmasını beklenmiştir (URL 9)

İstihdam servisi tarafından kaydedilen işsizlik oranlarının dinamikleri farklı olup, büyüme ikinci çeyreğe göre daha yavaş olsa da üçüncü çeyrekte de devam etmiştir. Eylül ayı sonunda işsiz sayısı 3,7 milyon kişiye ve kayıtlı işsizlik seviyesi ülke için tarihi bir maksimuma ulaşmıştır (% 4,9 Şekil 2). Bu dinamik, Rus Hükümeti'nin işsizleri desteklemek için aldığı önlemlerden kaynaklanmıştır. 2020 yılının nisan ayında serbest meslek sahipleri, kayıt dışı sektörde çalışanlar ve önceki Rusya krizlerinde işgücü piyasasını istikrara kavuşturmada bir faktör olarak hizmet eden milyonlarca insanın önemli bir bölümünün saldırı altında olduğu ortaya çıkmıştır. Ve her şeyden önce, gelirlerini neredeyse tamamen kaybeden bu insanlar, faaliyetlerinin ayarlanması şartıyla istihdam servisi tarafından sağlanabilecek devlet yardımına muhtaç duruma gelmişlerdir (URL 6)

3. İŞGÜCÜ PİYASASINDA ALINAN ÖNLEMLER

Pandeminin olumsuz etkilerini azaltmak için devlet tarafından bazı önlemler alınmaya başlanmıştır. İşsiz statüsü kazanma, işsizlik maaşı alma imkanları genişletilmiş ve yardımın miktarı artırılmıştır. Kayıtlı işsiz sayısındaki azalma ve bu işsizliğin seviyesi bir yıl aradan sonra ilk kez 2020 yılı ekim ayında kaydedilmiştir. Düşüş kasım ayında da devam etmiştir. Rusya Federasyonu Çalışma Bakanlığı'na göre kayıtlı işsiz sayısı 3,2 milyon kişiye ulaşmıştır. Bunun nedeni, 2020 yılında ekim ayından itibaren yardım ödeme prosedürlerindeki değişiklikler olup, bu nedenle Rusya Merkez Bankası'nın hesaplamalarına göre yardım alan kişi sayısı 1,6 milyon kişi azalmıştır. Devlet tarafından alınmış önlemler tabii ki kayıtlı işsizlik seviyesinin daha da düşmesine yol açmış, ancak mevcut ekonomik durumda, işgücü piyasasındaki gerilimin yanı sıra sosyal gerilimde istenilen durum gerçekleşmemiştir. İşgücünün, istihdam edilen ve potansiyel işgücünün yapısal özelliklerine bakıldığında, yılın ikinci yarısında köklü bir değişim yaşanmamıştır. Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu) verilerine göre, üçüncü çeyrekte toplam istihdam edilen kişi sayısı içindeki payı 2020 yılının bir önceki çeyreğine göre 1,6 puan artarak kriz öncesi seviyeye yaklaştırmıştır. Dolaylı olarak da olsa, bu işgücü piyasasının çevresinin ilk koronavirüs dalgasının şokundan kurtulmaya başladığını göstermiştir. 2020 yılının üçüncü çeyreğinde ise işgücüne dahil olmayan çalışma çağındaki kişi sayısı da kriz öncesi değerlere dönmüştür (URL 8)

Küresel ekonominin toparlanması, COVID-19 vakalarının sayısında azalma, petrol fiyatlarında artış ve devlet desteğiyle uygulanabilecek devam eden para politikası nedeniyle Rusya'nın temel büyümesine ilişkin tahminler devam etmiştir. GSYİH 2021 yılında % 3,2, 2022 yılında % 3,2 ve 2023 yılında ise % 2,3 düzeyinde tahmin edilmektedir. Ancak gerçek şu ki, petrol talebi ve petrol fiyatlarındaki tarihi çöküş ekonomik faaliyet üzerindeki kısıtlamalar kaldırıldığında, en iyi ihtimalle, büyümeye geçici bir başlangıç desteği sağlayacaktır. Talepteki toparlanmadan sonra bile, enerji ihracatçıları üzerindeki olumsuz etkiler, enerji ithalatçılarının faaliyetlerine yönelik herhangi bir faydadan daha ağır basabilir. Düşük petrol fiyatları, Rus petrol üreticilerine faaliyetlerini çeşitlendirme fırsatı vermiştir. Ek olarak, petrol fiyatlarındaki son düşüş, enerji sübvansiyonu reformlarını hızlandırmıştır (Bandarenko, 2020: 66)

4. GENÇ İSTİHDAMI

Pandeminin genç istihdamı üzerindeki olumsuz etkisini telafi etmeye yönelik bir dizi önlemin, örneğin azaltılmış çalışma saatleri için ücret sigortası kapsamını sübvansiyon ederek istihdam edilmelerinden kaynaklandığı belirtilmelidir. Rusya Federasyonu'ndaki genç işsizliği durumuna baktığımızda Çalışma Bakanlığı verilerine göre resmi işsizler arasında gençlerin, kadınların ve küçük çocukların ebeveynlerinin oranının arttığını belirtmiştir. Bakanlığa göre, salgın sırasında işsiz Rusların sayısındaki artışla birlikte işsizlerin bileşimi değişmiştir. Pandemi öncesi gençlerin işsizlik oranlarına baktığımızda; 18-24 yaş arası gençler %9,3, 25-29 yaş arası gençler %5,2, 30-35 yaş arası gençler %3,1, Erkekler %6,7, Kadınlar %7,2, Yöneticiler %3,6, Uzmanlar %3,4, Mühendis ve teknik elemanlar %5,5, Hizmet sektöründe çalışanlar %11,8 ve 18-29 yaş arası toplam genç işsizlerin oranı %6,9 düzeyinde olmuştur (Tablo 3). Dolayısıyla, Rusya'daki koronavirüs salgını sırasında istihdam servisleriyle (İş başvurusu yapanlar) iletişime geçenlerin çoğunluğu, orta öğretim ve en az bir yıllık iş tecrübesine sahip yetişkin kadınlar olmuştur. Ayrıca genç başvuru sahiplerinin (20-23 yaş) oranı %15'ten %23'e yükselirken, yaşlı başvuruların payı ise tam tersine %15'e düşmüştür. Bakanlığa göre, istihdam hizmetlerine başvuranların çoğunluğu ortaöğretim (%56) veya mesleki (%54) eğitime sahip kişilerden oluşmuştur. ILO tarafından yayınlanan bir araştırmaya göre, her beş gençten biri COVID-19 salgını nedeniyle işini kaybetmiş ve çalışmaya devam edenler istihdamda %23 oranında azalmıştır (URL 10)

Tablo 3: Pandemi başlamadan önce istihdam edilen gençler arasında iş kaybı

Nüfus kategorisi	İşini kaybedenlerin payı,%
18-24 yaş arası gençler	9,3
25-29 yaş arası gençler	5,2
30-35 yaş arası gençler	3,1
Erkekler	6,7
Kadınlar	7,2
Yöneticiler	3,6
Uzmanlar	3,4
Mühendis ve teknik elemanlar	5,5
Hizmet sektöründe çalışanlar	11,8
18-29 yaş arası toplam genç	6,9

Kaynak: URL 10

Dünyanın çoğu ülkesinde krizin işgücü piyasaları üzerindeki sonuçlarının üstesinden gelmeyi amaçlayan hükümet önlemleri, esas olarak pandeminin patlak vermesinden sonra işte kalan gençleri etkilememiştir. İşini kaybeden gençlerin %29'u şimdiden bir tür devlet desteğinden yararlanmışlardır. ILO'nun COVID-19 döneminde küresel istihdam durumunu izlemesine göre 2020 yılı şubat ayının başından pandeminin etkileri genç işsizliğinde keskin ve önemli bir artışa yol açmıştır. Ayrıca, kadınlar erkeklerden daha fazla acı çekmiştir. Pandemi, gençlerin sadece işlerini kaybetmelerine, eğitim süreçlerini ve mesleki eğitimlerini aksatmasına değil, aynı zamanda işgücü piyasasına yeni giren veya bir işten diğerine geçenler için ciddi engeller yaratmasına da neden olmuştur. ILO'ya göre 2019 yılındaki genç işsizliği oranı %13,6 idi ve şimdiden diğer tüm grupların oranını aştı. Dünyada işsiz, eğitimsiz veya eğitimsiz yaklaşık 267 milyon genç var. 15-24 yaş arası istihdam edilen gençlerin de düşük ücretli işlerde, kayıt dışı sektörde veya göçmen işçi olarak çalışmaları daha olasıdır ve bu da onları istihdam açısından savunmasız hale getirmektedir. "COVID-19'un neden olduğu ekonomik kriz, gençleri, özellikle de kadınları, diğer tüm gruplardan daha sert ve daha hızlı etkilemiştir (URL 11)

5. SONUÇ

Rüya ekonomisi, koronavirüs krizinden beklenenden daha hızlı ve güçlü bir şekilde toparlanmıştır. Hükümet, herhangi bir hükümetin en düşük oranlarından biri olan teşvik harcamalarına GSYİH'nın

yalnızca yaklaşık %3'ünü yatırmıştır, ancak Rusya'daki durgunluk (2020 yılında %3'lük bir daralma) diğer büyük küresel pazarların çoğundan daha yumuşak olmuştur. Bunun nedeni, pandeminin öncelikle hizmet sektörüne zarar vermesi ve Rusya'da hizmet sektörünün kısıtlamalara rağmen çalışmaya devam etmesi olmuştur. Rusya'nın hem kısa hem de uzun vadede toparlanma politikası, sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesini ve büyümenin yeniden başlamasına yardımcı olmak için özel sektörü desteklemek ve doğrudan halka para toplamak da dahil olmak üzere hedeflenen teşvik tedbirlerini benimsemeyi içermektedir.

Rusya işgücü piyasasının Covid-19 krizinden diğer ülkelere göre az etkilenmesinin sebebi 2020 yılı nisan ayındaki ilk kilitlemenin ardından hükümetin ikinci dalga yaz sonunda başladığında daha fazla karantina uygulamaması ve bu da toparlanmayı desteklemeye yardımcı olmasıydı. Rusya ekonomisinin bu yıl (2021) yaklaşık %4 büyümesi beklenmekte (tahminler pandemi konusundaki belirsizliğin devam etmesi nedeniyle değişmekte), ancak bunun ötesinde herkes, toparlanma etkisi ortadan kalktıkça 2022 yılı ve sonrasında büyümenin yavaşlayacağı konusunda hemfikirdir. Rusya ekonomisinin büyümesi için bir diğer (Covid-19'dan sonra) bariz sorun, düşük yatırım seviyesidir. Bu nedenle, Rusya'daki yatırım seviyesi, %20'nin biraz üzerinde olup, çoğu Avrupa yüksek geliri ülkesinden daha düşük olmuştur.

Hükümet, 27 trilyon ruble (360 milyar dolar) tutarındaki 12 ulusal proje programında öngördüğü gibi, özellikle altyapıda olmak üzere sabit varlıklara yapılan yatırımı artırmayı planlanmıştır. Bu programın arkasında, Rusya'daki derin yapısal sorunları çözmeye girişimi olmuştur. Ekonomi, Rusya'nın hızlı bir büyüme yakalama aşaması yaşadığı 2000'lerde hızla gelişmiş ve hatta aşırı ısınmadan söz edilmiştir. Bununla birlikte, petrol fiyatlarının hala 100 doların üzerinde olmasına rağmen, büyümenin yavaşlamaya başladığı 2011 yılına kadar, petrol- Dolar tarafından yönlendirilen büyümesi aşağı yukarı durma noktasına gelmiştir. 2013 yılına gelindiğinde ise bu büyüme tamamen tükenmiş ve ekonomik büyüme negatife dönmüştür. O zamandan beri, tek bir yeni model geliştirilmemiş ve günümüze kadar Rusya'nın ekonomik sorunlarını çözmek için ciddi bir girişimde bulunulmamıştır.

Rusya işgücü piyasasında genç istihdamını arttırmak ve işsizliğini azaltmak için bazı önlemlerin alınması gerektiği sonucuna varılmıştır. Bunlar;

— Gençlerin işgücü piyasasına yeniden kazandırılması (Pandeminin başlangıcından bu yana işini kaybeden veya çalışma saatlerinin sifira indirildiğini bildiren gençlere alınan önlemler, hükümetin istihdam sübvansiyonları veya gençlik garantileri ve yatırım harcamalarına rehberlik eden makroekonomik (mali ve parasal) politikaları içermelidir);

— İşsizlik yardımlarının herkese eşit olarak dağıtılıp, kapsamının genişletilmesi (İşlerini kaybeden gençlere daha fazla gelir kaybını önlemek ve aktif olarak iş arayanların sosyal yardımlara erişimini kolaylaştırmak);

— Krize yönelik kamu ve özel sektör müdahalelerinin en çok etkilenen gençlere, örneğin ebeveynlik sorumluluklarına sahip olanlara ve hizmet sektörünü kapsayan profesyonel kategorilerdekilere ulaşmasını sağlamak için hedefleme ve profil oluşturma stratejilerinin entegre edilmesi;

— Kriz sırasında işte kalanlara desteğin genişletilmesi, onlara sosyal korumaya erişim sağlanması ve genç işçilere iş için kısa vadeli tazminat ödenmesi;

— Gençlerin bir işyerinden diğerine hem çalışmaya hazır olmalarını hem de kaliteli bir geçişini sağlamak için işgücü piyasasının aktif desteğini ve istihdam hizmetlerine erişimi genişletmek.

Bu önlemler, bilgi asimetrileri arasında köprü kurabilen ve gençlere istihdam ve kariyer beklentileri veya eğitimlerine devam etme yolları hakkında tavsiyelerde bulunabilen kamu istihdam hizmetlerinin ve özel hizmet sağlayıcıların güçlendirilmesini içermektedir.

Özetle, 2020 yılında Rusya işgücü piyasasındaki duruma ilişkin genel bir değerlendirme yapıldığında, her şeyi işsizlikte bir artış ve bölgesel orantısızlıklar da dahil olmak üzere yapısal bir artış göstergesine indirgemenin yanlış olacağını belirtmek gerekir. Konu bununla da sınırlı olmayıp, yılsonu (2020), V şeklinde bir ekonomik toparlanma olmayacağı tahmin edilmiştir. Piyasanın durgunluk aşamasında olduğunu söylemek için henüz erken ama bunun olma ihtimali yüksek. Ve her halükârda, talepteki önemli düşüş ve onu teşvik etmek için son derece sınırlı fırsatlar nedeniyle toparlanma için başlangıç koşulları, Rus ekonomisinin daha önce yaşadığı krizlerden daha kötü olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- ANDRIANOVA, M. (2020). *Legal Regulation of Remote Work in Russia*. International Scientific and Practical Conference, DOI: 10.1007/978-3-030-53277-2_81.
- BANDARENKO, N. (2020). Rossiyskiy Rınok Truda V Usloviyah Pandemii Novoy Koronavirusnoy İnfekçii: Tendençii, Vızovı İ Gosudarstvennoe Regulirovanie. *Innovaçii İ Nvestiçii*, 7, 63-69
- BATTİSTA, L. (2020). *COVID-19 and Labour Law: Republic of San Marino*. E-Article, <https://illej.unibo.it/article/view/10835/10737> Erişim 12.10.21. DOI: 10.6092/issn.1561-8048/10835
- MAGLİNOVA, T (2020). Sovremennoe Polojenie Mejdunarodnoy Trudovoy Migraçii. *Vestnik Akademii Znaniy*, 3(38), 157-161.

İTERNET KAYNAKLARI

- URL 1 <https://ria.ru/20200527/1572065245.html> erişim 20.10.21
- URL 2 <https://www.worldbank.org/en/country/china/overview> / erişim 20.10.21
- URL 3 news.myseldon.com/ru/news/index/236647821 erişim 26.10.21
- URL 4 <https://roscongress.org/news/pandemiya-koronavirusa-mozhet-boleznenootrazitsja-na-urovne-zhizni-molodezhi-issledovanie/> erişim 28.10.21
- URL 5 https://www.elibrary.ru/download/elibrary_46454232_28907143.pdf erişim 23.10.21
- URL 6 <https://text.ru/antiplagiat/unauthorized> erişim 25.10.21
- URL 7 <https://intellinews.com/russia-faces-a-stagnant-decade-of-1-gdp-growth-after-the-coronacrisis-215070/> erişim 20.10.21
- URL 8 <https://freepolicybriefs.org/2021/03/09/russia-gdp-covid-19/> erişim 21.10.21
- URL 9 <https://www.worldbank.org/en/country/china/overview> / erişim 20.10.21
- URL 10 https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/publications/WCMS_753026/lang--en/index.htm erişim 14.10.21
- URL 11 https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_737053/lang--en/index.htm erişim 12.10.21
- URL 12 http://www.rosstat.gov.ru/bgd/regl/ b20_11 erişim 18.10.21
- URL 13: <http://www.rosstat.gov.ru/folder/11110/document/13265>. Erişim 18.10.21